॥ अथ यज्ञोपवीत मंत्रः ॥
M 2023

हिरण्यकेशीब्राम्हणांचें

वेदोक्त नित्यकर्म सर्वसंग्रह.

अनुक्रमणिका.

तरः॥ तस्मा ऽ अरंग माम वो यस्य क्षयाय जिन्वथा॥ आपोजनयथा च नः॥

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विंद्रः॥ अग्निर्या

गर्भं दधीरे विरूपाः स्तान आपः शं स्योना भवंतु॥ यासां राजा वरु

णो याती मध्ये सत्यानृते अवपश्यं जनानां॥ मधुश्चुतः शुचयो याः

पावकास्तान आपः शं स्योना भवंतु॥ यासां देवा दिवी कृण्वंति भ

क्षं या अंतरिक्षे बहुधा भवंति॥ याः पृथिवीं पयसों दंति शुक्राः स्तान आपः

शं स्योना भवंतु ॥ शिवेन मा चक्षुषा पश्यतापः शिवया तनुवो
पस्पृश तत्वचंमे ॥ सर्वाँ अग्नीँ रप्सुषदो हुवेवो मयि वर्चो
बलमोजो निधत्त ॥ पवमानः सुवर्जनः ॥ पवित्रेण विचर्षणिः ॥ यः
पोता सपुनातु मा ॥ पुनंतु मा देवजनाः ॥ पुनंतु मनवो धिया ॥ पु
नंतु विश्व आयवः ॥ जातवेदः पवित्रवत् ॥ पवित्रेण पुना हि मा
शुक्रेण देवदीद्यत् ॥ अग्ने क्रत्वा क्रतूँ रनु ॥ यत्ते पवित्रमर्चिषि ॥

3

अग्ने वितत मंतरा॥ ब्रम्हतेन पुनीमहे॥ उभाभ्यां देव सावितः॥ पवि

त्रेणसवेनच॥ इदं ब्रम्ह पुनिमहे॥ वैश्वदेवि पुनती देव्या गात॥ वै

श्यस्यैबव्हीः स्तनुवो वित पृष्ठाः॥ तया मदंतः सधमा द्येषु॥ वयस्

स्याम पतयोर रयीणां॥ वैश्वानरो रश्मिभिर्मा पुनातु॥ वातः प्राणेना

भिरो मयोभूः॥ द्यावा पृथिवीं पयसा पयोभिः॥ ऋतावरी यज्ञियेमा

पुनीतां॥ बृहद्भिः सवितः स्तृभिः॥ वर्षिष्ठै देव मन्माभिः॥ अग्ने दक्षैः पुना

हि मा॥ येन देवा अपुनत॥ येनापो दिव्यं कशः॥ तेन दिव्येन ब्रम्हणा॥ इ
दं ब्रम्ह पुनीमहे॥ यः पावमानी रध्येती॥ ऋषिभिः संभृतं रसं॥
सर्वं स पूत मश्नाती॥ स्वदितं मातरिश्वना॥ पावमानी र्योअध्ये
ति॥ ऋषिभिः संभृतं रसं॥ तस्मै सरस्वती दुहे॥ क्षीरं सर्पिर्मधू
दकं॥ पावमानीः स्वस्त्ययनीः॥ सुदुघा हि पयस्वतीः॥ ऋषिभिः सं
भृतो रसः॥ ब्राम्हणेष्वमृतं हितं॥ पावमानीर्दिशंतु नः॥ इमं लोक

६ मथो अमुं॥ कामान्समर्धयंतु नः॥ देवीर्देवैः समाभृ
ता॥ पावमानीः स्वस्त्ययनीः॥ सुदुघा हि घृतश्चुतः॥
ऋषिभिः संभृतो रसः ब्राम्हणेष्वमृतं हितं॥ येन देवाः
पवित्रेण॥ आत्मानं पुनते सदा॥ तेन सहस्रधारे
ण॥ पावमान्यः पुनंतु मा॥ प्राजापत्यं पवित्रं॥ शतो
द्यामं हिरंण्मयं॥ तेन ब्रम्हविदो वयं॥ पूतं ब्रम्ह ६

पुनीमहे॥ इंद्रः सुनीती सहमा पुनातु॥ सोमः स्वस्त्या वरुणः

समीच्या॥ यमोराजा प्रमृणाभिः पुनातु मा॥ जातवेदा मो

र्जयंत्या पुनातु॥ भूरग्निंच पृथिवींचमांच॥ त्रींश्च लो

कान्संवत्सरंच॥ प्रजापतिस्त्वासादयतु॥ तयादेवतयां

गिरस्वत्ध्रुवासीद॥ भुवोवायुंचांतरिक्षंचमांच॥ त्रींश्च

लोकान्संवत्सरंच॥ प्रजापतिस्त्वासादयतु॥ तयादेव

तया गिरः स्वध्रुवासीध॥ स्वरादित्यंच दिवंचमांच॥

6

६ ऋीं भ्रातोका त्संवत्सरंच ॥ प्रजापतिस्त्वासादयतु ॥
तयादेवतयांगीरस्वद्ध्रुवसीद ॥ भूर्भुवः स्वः छंदःसंचोदि
शश्चकाय ॥ ऋीं चलोकान्संवत्सरंच ॥ प्रजापतिस्त्वा
सादयतु ॥ तया देवतयांगीरस्वद्ध्रुवसीद ॥ ॐकारं
प्रथमं तंतौन्यसामि ॥ अग्निं द्वितीयं तंतौन्यसामि
नागान् तीतीयं तंतौन्यसामि ॥ सोमंचतुर्थं तंतौन्यसामि
पितृन्पंचमंतंतौन्यसामि ॥ प्रजापतिं षष्ठमंतंतौन्यसामि ॥

९ वायुं सप्त मतंतो न्यं सामी॥ सूर्यं अष्टमतंतोन्यसामी॥
विश्वान्देवान्नवमत्तंतो न्य सामी॥ उद्वयंतमसस्परि पश्यं
तो ज्योतीरुत्तरं॥ देवं देवत्रासूर्य मगन्मज्योति रुत्तमं॥
उदुत्यं जातवेदसं देवं वहंति केतवः दृशे विश्वाय सूर
यं॥ चित्रं देवाना मुद गादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुण
स्याग्नेः॥ आप्रा द्यावा पृथीवी अंतरिक्षं सूर्य आत्मा
जगतः स्तस्थुषश्च॥ त्रिसाऽड्येत॥ अद्य पूर्वोपरीत

वर्तमान पुर्वंस्मिन् शिवपण वीसर्शष्ठा यां शुभ पुण्य तिथौ मम आत्मनः श्रुति स्मृती पुराणोक्त फलप्राप्त्यर्थं॥ श्रौतस्मार्त कर्मानुष्ठान सिद्ध्यर्थं यज्ञोपवीत धारण महं करिष्ये॥ यज्ञोपवीतं परमं पवित्रं प्रजापते र्यत्सहजं पुरस्तात॥ आयुष्य मग्र्यं प्रति मुंच शुभ्र यज्ञोपवीतं बल मस्तु तेजः॥ दशगायत्रीः जपीत्वा॥

मधुसूदन गोडबोले

॥ इति यज्ञोपवीतमंत्रः ॥